

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
MALİYYƏ NAZİRLİYİNİN KOLLEGIYASININ**

QƏRARI

№ 3-23/3-4-19/2025

Bakı şəhəri

11 dekabr 2025-ci il

“İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən təşkilatlarda əsas fondlara tətbiq edilən amortizasiya normaları barədə Təlimat”ın təsdiq edilməsi haqqında

“Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2005-ci il 7 fevral tarixli 192 nömrəli](#) Fərmanının 2.3-cü bəndini və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2009-cu il 9 fevral tarixli 48 nömrəli](#) Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi haqqında Əsasnamə”nin 7.7-ci, 7.11-ci, 8.48-ci və 8.53-cü bəndlərini rəhbər tutaraq Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyası

QƏRARA ALIR:

1. “İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən təşkilatlarda əsas fondlara tətbiq edilən amortizasiya normaları barədə Təlimat” təsdiq edilsin ([əlavə olunur](#)).

2. “İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən təşkilatlarda əsas fondlara və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq edilən amortizasiya normaları barədə Təlimat”ın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyasının [2012-ci il 24 dekabr tarixli 0-12 nömrəli](#) Qərarı ləğv edilsin.

3. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Aparatının Uçot siyasəti şöbəsinə tapşırılsın ki, bu Qərarın 3 gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilməsini təmin etsin.

4. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Aparatının İctimaiyyətlə əlaqələr və vətəndaş müraciətləri ilə iş şöbəsinə tapşırılsın ki, bu Qərarın Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildikdən (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2023-cü il 6 oktyabr tarixli 2328 nömrəli](#) Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “İcra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması, qəbul edilməsi və dərc edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 5.5-ci bəndi nəzərə alınmaqla) sonra 72 saat müddətində rəsmi dövrü mətbu nəşrdə dərc edilməsi və Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC-ın) informasiya ehtiyatında, eləcə də qüvvəyə mindiyi gündən Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin internet informasiya ehtiyatında yerləşdirilməsi üçün zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etsin.

**Kollegiyanın sədri,
Azərbaycan Respublikasının
maliyyə naziri**

Sahil Babayev

Azərbaycan Respublikası Maliyyə
Nazirliyinin Kollegiyasının 11
dekabr 2025-ci il tarixli 3-23/3-
4-19/2025 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən təşkilatlarda əsas fondlara tətbiq edilən amortizasiya normaları barədə

TƏLİMAT

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Təlimat “[Mühasibat uçotu haqqında](#)” Azərbaycan Respublikasının Qanunu və “İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları” əsasında hazırlanmışdır.

1.2. Bu Təlimat illik maliyyə hesabatlarını İctimai Sektor üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına uyğun tərtib edən büdcə təşkilatlarına, bələdiyyə orqanlarına,

büdcədən kənar dövlət fondlarına və publik hüquqi şəxslərə (bundan sonra - təşkilatlar) şamil edilir.

1.3. Bu Təlimat təşkilatlarda əsas fondlara amortizasiyanın düzxətt və azalan qalıq metodu əsasında tətbiq edilən amortizasiya normalarını müəyyən edir.

1.4. Təşkilatlarda əsas fondlara tətbiq edilən amortizasiya metodu həmin təşkilatların seçimindən asılı olaraq müəyyən edilir.

1.5. "[Mühasibat uçotu haqqında](#)" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən illik maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsi zamanı digər mühasibat uçotu subyektləri bu Təlimatla müəyyən edilmiş amortizasiya normalarından istifadə etmək hüququna malikdir.

2. Əsas anlayışlar

2.1. Bu Təlimatda istifadə edilən əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

2.1.1. əsas fondlar – bu Təlimatın 2.1.2-ci və 2.1.3-cü yarımbəndlərində nəzərdə tutulan uzunmüddətli maddi və qeyri-maddi aktivlər;

2.1.2. uzunmüddətli maddi aktivlər – təşkilatların təsərrüfat fəaliyyətində əmək vasitəsi kimi istifadə müddəti bir ildən artıq olan, istismar zamanı öz formasını dəyişməyən, təşkilat tərəfindən malların istehsalı, işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi və ya onun idarə olunması məqsədləri üçün əldə edilən, habelə təsərrüfat üsulu ilə yaradılan maddi aktivlər;

2.1.3. qeyri-maddi aktivlər – təşkilatların təsərrüfat fəaliyyətində bir ildən artıq müddətdə istifadə edilən, gəlir gətirən və fiziki formaya malik olmayan, tanına bilən qeyri-monetar aktivlər;

2.1.4. amortizasiya – əsas fondların istismara yararlı müddətdə amortizasiya dəyərinin müəyyən olunmuş hissələrlə müntəzəm olaraq (sistematik) bölüşdürülməsi;

2.1.5. amortizasiya dəyəri – aktivin ilkin dəyərindən və ya bu dəyəri əvəz edən digər məbləğdən son qalıq dəyərinin çıxılmasından sonra əldə olunan dəyər;

2.1.6. amortizasiya məbləği – bu Təlimatla müəyyən edilmiş normalar əsasında əsas fondlar üzrə hesablanmış məbləğ;

2.1.7. amortizasiyanın düzxətt metodu – əsas fondlar üzrə yararlı istifadə müddəti ərzində bu Təlimatla müəyyən olunmuş illik amortizasiya normaları əsasında bərabər şəkildə amortizasiya məbləğinin hesablanması;

2.1.8. amortizasiyanın azalan qalıq metodu – əsas fondlar üzrə yararlı istifadə müddəti ərzində bu Təlimatla müəyyən olunmuş illik amortizasiya normalarının balans dəyərinə tətbiq edilməklə amortizasiya məbləğinin hesablanması;

2.1.9. balans dəyəri – aktivin ilkin dəyərindən yığılmış amortizasiya məbləği və qiymətdəndüşmə zərərləri çıxıldıqdan sonra maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda tanınan dəyəri.

2.2. Bu Təlimatda istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktları ilə müəyyən edilmiş mənaları ifadə edir.

3. Əsas fondların strukturu

3.1. Əsas fondlar aşağıdakılardan ibarətdir:

3.1.1. torpaq, tikili və avadanlıqlar;

3.1.2. bioloji aktivlər;

3.1.3. investisiya mülkiyyəti;

3.1.4. qeyri-maddi aktivlər;

3.1.5. sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri.

3.2. Göstərilən əsas fondlar Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyasının [27 dekabr 2024-cü il tarixli 3-23/3-9-18/2024 nömrəli](#) Qərarı ilə təsdiq edilmiş "İctimai Sektor Üçün Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına əsasən mühasibat uçotunun aparılması Qaydaları" ilə müəyyən olunmuş müvafiq Hesablar Planında əks etdirilməklə aşağıdakı kateqoriyalardan ibarətdir:

3.2.1. torpaq;

3.2.2. tikili və avadanlıqlar;

3.2.3. nəqliyyat vasitələri;

3.2.4. sair torpaq, tikili və avadanlıqlar;

3.2.5. istifadə hüquqlu torpaq, tikili və avadanlıqlar

3.2.6. torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər;

3.2.7. bitkilər;

3.2.8. heyvanlar;

3.2.9. bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər;

3.2.10. investisiya mülkiyyəti;

3.2.11. investisiya mülkiyyəti üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər;

3.2.12. qeyri-maddi aktivlər;

3.2.13. qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər;

3.2.14. sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri.

3.3. **Torpaq kateqoriyası** torpaq, meşə, su sahələri və faydalı qazıntı hövzələri kimi siniflərə bölünür.

3.4. **Tikili və avadanlıqlar kateqoriyası** aşağıdakı siniflərə bölünür.

3.4.1. **binalar və onların struktur komponentləri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ binalar, o cümlədən inzibati binalar, yaşayış binaları, sosial-mədəni obyektlər, xəstəxana, poliklinika binaları, sosial xidmət müəssisələri, tələbə yataqxanaları, kitabxana, klub, muzey binaları, elmi-tədqiqat institutları, laboratoriyalar, sexlər və başqa istehsalatların, təsərrüfatların yerləşdikləri binalar aiddir. Göstərilən binalar və onların struktur komponentləri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.4.1.1. iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.2. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkaslı birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.3. taxta binalar istisna olmaqla iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.4. daşdoğranılma, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analogi proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnoloji təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;

3.4.1.5. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.6. divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.7. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.8. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;

3.4.1.9. karkaslı və taxta lövhələrdən yığılmış, taxta-metal konstruksiyalı, karkas örtüklü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.10. divarı gildən, samandan, qamışdan və bu kimi analogi materiallardan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.4.1.11. divarları daşdan və bloklardan hörülmüş dəmir-beton, kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.4.1.12. soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.4.1.13. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.14. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.15. divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.16. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.17. divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.4.1.18. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş yaşayış binaları;

3.4.1.19. divarı gildən, samandan tikilmiş, taxta lövhələrdən (şitlərdən) yığılmış və bu kimi analogi materiallardan tikilmiş və yığılmış yaşayış binaları;

3.4.2. **qurğular (tikililər) və onların struktur komponentləri** sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ qurğular, o cümlədən nəqliyyat, rabitə, sosial-mədəni sahələrdə, həmçinin başqa inzibati binaların, onların strukturuna daxil olan istehsalatların, təsərrüfatların yerləşdikləri ərazilərdə istifadə olunan qurğular aiddir. Göstərilən qurğular və onların struktur komponentləri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.4.2.1. dəmir-beton, beton və daşdan tikilmiş bütün növ konstruksiyalı körpülər;

3.4.2.2. daşdan tikilmiş dayaqqlar üzərində quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir körpülər;

3.4.2.3. taxta dayaqqlar üzərində quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir və taxta körpülər;

3.4.2.4. sement-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.5. asfalt-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.6. metal qırıntılarından istifadə olunmaqla dəmir-betondan salınmış yollar, meydançalar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.7. çınqıldan, qəmbər daşlardan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;

3.4.2.8. bağlayıcı tikinti materiallarından istifadə olunmaqla bərk torpaqdan, habelə bunlara oxşar üsullarla salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri.

3.4.2.9. neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir çənlər, rezervuarlar;

3.4.2.10. neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;

3.4.2.11. kimyəvi məhsulların və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;

3.4.2.12. sıxılmış qazın saxlanması üçün yeraltı və yerüstü rezervuarlar;

3.4.2.13. neft və kimyəvi qalıqların axıdılması üçün yeraltı rezervuarlar;

3.4.2.14. qum-lil yığan qurğular, şlak yığan qurğular;

3.4.2.15. daimi daş və dəmir-beton hasarlar;

3.4.2.16. daimi taxta hasarlar;

3.4.2.17. nəqliyyat vasitələri üçün keçidlər, asma yollar;

3.4.2.18. dəmir, dəmir-beton və daş naviqasiya - sahil nişanları;

3.4.2.19. taxta naviqasiya - sahil nişanları;

3.4.2.20. dəmir signal üzgəci;

3.4.2.21. sahil və üzücü naviqasiya nişanlarının işiq-texniki, səs-signal qurğuları;

3.4.2.22. dəmir-beton özüllü gəmiqaldıran qurğular;

3.4.2.23. taxta, dirəklər (payalar) və tir özüllü sahil gəmiqaldıran qurğular;

3.4.2.24. metal, dəmir-beton və qarışıq materiallardan hazırlanmış üzən tərsanələr;

3.4.2.25. metal, dəmir-beton və qarışıq materiallardan hazırlanmış tərsanələr;

3.4.2.26. hovuzlar, novlar;

3.4.2.27. bütün növ atraksionlar və bu kimi analoji qurğular;

3.4.2.28. stadionlar, idman meydançaları, xüsusi stendlər, habelə bağlarda (bağçalarda), parklarda, digər ictimai yerlərdə quraşdırılan, tikilən və salınan fəvvarələr, hovuzlar;

3.4.2.29. taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü torpaq və çınqıldan hazırlanmış asfalt meydançalar;

3.4.2.30. taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü betondan hazırlanmış asfalt meydançalar;

3.4.2.31. kanalizasiya-nasos stansiyaları;

3.4.2.32. su-nasos stansiyaları;

3.4.2.33. dəmir-betondan hazırlanmış üfüqi durulducu hovuzlar və çənlər;

3.4.2.34. dəmir-betondan hazırlanmış şaquli və iki yaruslu durulducu hovuzlar və çənlər;

3.4.2.35. kərpicdən tikilmiş durulducu hovuzlar və çənlər;

3.4.2.36. dəmir-beton rezervuarlara malik olan kərpicdən və dəmir-betondan tikilmiş su qüllələri;

3.4.2.37. metal rezervuarlara malik olan kərpicdən tikilmiş su qüllələri;

3.4.2.38. metaldan hazırlanmış su qüllələri;

3.4.2.39. karkası polad konstruksiyasından hazırlanmış şüşələnmiş qış istixanaları;

3.4.2.40. karkası korroziyaya davamlı materialdan hazırlanmış yaz istixanaları;

3.4.2.41. karkası taxta-metal konstruksiyasından hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar;

3.4.2.42. karkası taxtadan hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar;

3.4.2.43. daşdan tikilmiş peyin anbarları;

3.4.2.44. taxtadan tikilmiş peyin anbarları;

3.4.2.45. binası və avadanlığı daxil yanacaqoldurma məntəqələri;

3.4.2.46. heyvanların saxlanması üçün tövlələr;

3.4.2.47. silos xəndəkləri, çalaları və quraşdırılmış hovuzlar;

3.4.2.48. torpaq sututarları

3.4.2.49. Filtrsiz artezian quyuları

3.4.2.50. Filtrlı artezian quyuları

3.4.2.51. suçixaran artezian quyuları, suçixaran qurğular;

3.4.2.52. metropoliten stansiyaları;

3.4.2.53. metropoliten tunelləri;

3.4.2.54. metropolitenin yerüstü vestibülləri;

3.4.2.55. bütün növ konstruksiyalı dəmir yolu tunelləri;

3.4.2.56. piyada körpüləri və tunelləri;

3.4.2.57. betondan və asbestsementdən salınmış telefon kanalizasiyaları;

3.4.2.58. peyk rabitəsi üçün tam dönərli antenalar;

3.4.2.59. radio-televiziya qüllələri, polad radiodirəklər və polad antena dirəkləri;

- 3.4.2.60. taxta dirəklər;
- 3.4.2.61. dəmir-betondan və poladdan hazırlanmış xüsusi radio-televiziya qüllələri;
- 3.4.2.62. dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan hovuzlar;
- 3.4.2.63. dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.64. taxtadan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.65. metaldan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.66. betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;
- 3.4.2.67. dəmir-beton konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;
- 3.4.2.68. metal konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;
- 3.4.2.69. asbest-sement və ya suya davamlı taxta konstruksiyaya malik olan buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;
- 3.4.2.70. daş və dəmir-betondan tikilmiş tüstü bacaları;
- 3.4.2.71. metaldan hazırlanmış tüstü bacaları;
- 3.4.2.72. dəmir-beton və metal rezervuara malik olan bitum anbarı;
- 3.4.2.73. kömür bunkerləri;
- 3.4.2.74. polad dirəklər;
- 3.4.2.75. sair qurğular, o cümlədən su kəməri üçün təmizləyici qurğular kompleksi, suyuşaldıcılar, habelə 3.4.2.-ci yarımbənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa qurğular;
- 3.4.3. **ötürücü qurğular və onların struktur komponentləri** sinfinə istehlakçıya çatdırılacaq enerji, maye və qaz halındakı məhsulların ötürülməsində iştirak edən bütün növ avadanlıqlar, qurğular (bu kimi ötürücü qurğuların və avadanlıqların yerləşdiyi binalardan başqa) aiddir. Göstərilən ötürücü qurğular və onların struktur komponentləri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:
 - 3.4.3.1. metal və dəmir-beton dayaqqlar üzərində qurulmuş qatarlar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;
 - 3.4.3.2. metal və dəmir-beton dayaqqlar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvaylar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;
 - 3.4.3.3. taxta dayaqqlar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvaylar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;
 - 3.4.3.4. metal və dəmir-beton dayaqqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;
 - 3.4.3.5. metal və dəmir-beton dayaqqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;
 - 3.4.3.6. taxta dayaqqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;
 - 3.4.3.7. taxta dayaqqlar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;
 - 3.4.3.8. qurğuşun örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
 - 3.4.3.9. qurğuşun örtüklü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
 - 3.4.3.10. alüminium örtüklü yerin altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
 - 3.4.3.11. alüminium örtüklü binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
 - 3.4.3.12. plastmas örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
 - 3.4.3.13. qurğuşun örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
 - 3.4.3.14. qurğuşun örtüklü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;
 - 3.4.3.15. metal örtüklü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;
 - 3.4.3.16. metal örtüklü dayaqqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;
 - 3.4.3.17. plastmas örtüklü dayaqqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;
 - 3.4.3.18. plastmas örtüklü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;
 - 3.4.3.19. sair rabitə kabel naqilləri;
 - 3.4.3.20. yüksək tezlikli dalğaların, radio dalğalarının və sair rabitə dalğalarının ötürülməsi üçün nəzərdə tutulmuş qurğular;
 - sair rabitə kabel naqilləri;
 - 3.4.3.21. çuqun qaz kəmərləri;

3.4.3.22. qaztənzimləyici məntəqələrin avadanlıqları nəzərə alınmamaqla polad qaz kəmərləri və onların üzərində olan qurğular;

3.4.3.23. qeyri-metal qaz kəmərləri;

3.4.3.24. keramika materiallarından və çuqundan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.25. digər materiallardan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.26. çuqundan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.27. digər materiallardan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;

3.4.3.28. ümumi zavod təyinatlı, sexlərarası (sahələrarası) texnoloji və çirkab suların axıdılması üçün nəzərdə tutulmuş boru kəmərləri;

3.4.3.29. sair ötürücü qurğular, o cümlədən neft məhsulları üçün boru kəmərləri, istilik sistemi üçün boru kəmərləri, habelə 3.4.3-cü yarımbənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa ötürücü qurğular;

3.4.4. maşın və avadanlıqlar sinfinə güc maşınları və avadanlıqları, iş maşınları və avadanlıqları, ölçü cihazları, tənzimləyici cihazlar və qurğular, laboratoriya avadanlıqları, hesablama texnikası, tibbi avadanlıqlar və sair maşın və avadanlıqlar aiddir. Göstərilən maşın və avadanlıqlar sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.4.4.1. güc maşınları və avadanlıqları, o cümlədən elektrik enerjisi və istilik hasil edən maşın-generatorlar və müxtəlif növ enerji (onlardan su enerjisi, külək enerjisi, istilik enerjisi, elektrik enerjisi, günəş enerjisi) hasil edən maşın-mühərriklər və bu kimi başqa güc maşınları və avadanlıqları;

3.4.4.2. iş maşınları və avadanlıqları, o cümlədən istehsalat prosesində mexaniki mühərriklərin, insan və heyvan gücünün köməyi ilə əmək predmetlərinin yerdəyişməsinə, istehsalat xarakterli işlərin (xidmətlərin) göstərilməsi prosesində əmək predmetlərinə mexaniki, termiki və kimyəvi təsir göstərmək üçün nəzərdə tutulmuş, maşınlar və avadanlıqlar, həmçinin poliqrafiya sahəsində, yol-tikinti, sualtı-texniki işlərdə və digər sahələrdə istifadə olunan başqa maşınlar və avadanlıqlar;

3.4.4.3. ölçü cihazları, o cümlədən dozatorlar, ampermetrlər, barometrlər, vatmetrlər, suölçənlər, vakuumetrlər, vaporimetrlər, voltmetrlər, hündürlükölçənlər, qalvonometrlər, geodeziya cihazları, hiqroskoplar, indikatorlar, kompaslar, manometrlər, xronometrlər, xüsusi tərəzilər, kassa aparatları və başqa ölçü cihazları;

3.4.4.4. tənzimləyici cihazlar və qurğular, o cümlədən oksigenli tənəffüs cihazları, elektrik, pnevmatik və hidravlik tənzimləyən cihazlar, avtomatik idarəetmə pultları, ttraksion və mərkəzləşdirmə aparatları, dispetçer nəzarəti üçün xətti qurğular və bu kimi başqa tənzimləyici cihazlar və qurğular;

3.4.4.5. laboratoriya avadanlıqları, o cümlədən pirometrlər, nizamlayıcılar, kalorimetrlər, nəmliyi müəyyən edən cihazlar, distillə qazanları, laboratoriya koprları, mikroskoplar, termostatlar, stabilizatorlar, sorucu şkaflar, mikroskoplar və başqa laboratoriya avadanlıqları;

3.4.4.6. hesablama texnikası, o cümlədən elektron hesablayıcılar, idarəçi və analogi maşınlar (kompüterlər, printerlər, skanerlər, sürətçixaran maşınlar, fakslar, telefon aparatları), rəqəmsal hesablayıcı maşınlar (superkompüterlər, noutbuklar, planşetlər, smartfonlar və bu kimi rəqəmsal hesablayıcı maşınlar) və qurğular, serverlər, sviç (HUB, şəbəkə paylayıcısı), server avadanlıqları, şəbəkə avadanlıqları, video müşahidə, səs avadanlıqları və bu kimi başqa hesablama texnikası;

3.4.4.7. tibbi avadanlıqlar, o cümlədən diş həkimləri üçün kreslolar, cərrahiyyə stolları, xüsusi avadanlıq bərkidilmiş çarpayılar, xüsusi dezinfeksiya avadanlıqları, qanköçürmə stansiyaları və bu kimi başqa tibbi avadanlıqlar;

3.4.4.8. Elektrik mühərrikləri gücü 100 kvt-a qədər;

3.4.4.9. Elektrik mühərrikləri gücü 100 kvt-dan yuxarı;

3.4.4.10. Dizel-generatorlar;

3.4.4.11. Metalkəsən dəzgahlar;

3.4.4.12. Körpülü kranlar;

3.4.4.13. Üzən nasos stansiyaları;

3.4.4.14. Səyyar akkumulyatorlar və UPS (fasiləsiz enerji təchizatı);

3.4.4.15. Qaynaq aqreqatları;

3.4.4.16. Qazma və təmir aqreqatları;

3.4.4.17. Liftlər (sərnişin, yük və sərnişin);

3.4.4.18. emalatxanalarda, kabinetlərdə, və otaqlarda quraşdırılmış avadanlıqlar, kinoaparatlar, işıqlandırma aparatları, səhnə avadanlıqları, musiqi alətləri, televizorlar, radio-aparatlar, xüsusi elmi-tədqiqat avadanlıqları, avtomatlaşdırılmış telefon stansiyalarının avadanlıqları, avtomobillərdə və ya at arabalarında yerləşdirilən yanğınsöndürən maşınlar və avadanlıqlar (o cümlədən yanğınsöndürən balonlar), mexanikləşdirilmiş yanğın nəqliyyatları, turniketlər, paltaryuyan və paltartikən maşınlar, soyuducular, kondisionerlər, tozsoranlar, dispenserlər, pos terminallar, habelə 3.4.4-cü

yarımbənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan bu kimi başqa maşın və avadanlıqlar, alətlər (elektrik enerjisinin, sıxılmış havanın və başqalarının vasitəçiliyi ilə işləyən mexanikləşdirilmiş əl əməyi alətləri, kəsmək, zərbə endirmək, əzmək və bərkitmək kimi işləri görmək, həmçinin maşınlarla quraşdırılmış və materiallar emal etmək üçün işlədilən mexanikləşdirilməmiş əl əməyi alətləri, habelə drellər, ovuc daşlayıcılar (laqondalar), perforatorlar və bu kimi avadanlıqlar);

3.5. nəqliyyat vasitələri kateqoriyası aşağıdakı siniflərə bölünür.

3.5.1. hava nəqliyyatı vasitələri sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ hava nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən hava nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.1.1 təyyarələr, vertolyotlar və bu kimi başqa nəqliyyatı hava nəqliyyatı vasitələri;

3.5.2. dəmiryol nəqliyyatı vasitələri sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ dəmiryol nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən dəmiryol nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.2.1 elektrovozlar, teplovozlar, parovozlar, motovozlar, elektrik qatarları, metropoliten qatarları, metaldan hazırlanmış sənişin vaqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), taxta kuzovlu sənişin vaqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), örtülü yük vaqonları, açıq vaqonları, sisternlər, refrejeratorlu və izotermik vaqonlar, platformalar və bu kimi başqa dəmiryol nəqliyyatı vasitələri;

3.5.3. su nəqliyyatı vasitələri sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ su nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən su nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.3.1. teploxodlar, paroxodlar, dizel elektroxodları, barjalar, barkalar, bərələr, sənişin və yük gəmiləri, xidmətedici və köməkçi gəmilər, tankerlər, katerlər, neft tullantıları və zibilyıqan gəmilər, xilasedici gəmilər, üzən körpülər, yelkənli gəmilər, dəniz yedəkləri və bu kimi başqa su nəqliyyatı vasitələri;

3.5.4. xidmət nəqliyyatı vasitələri sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ xidmət nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən xidmət nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.4.1. metal və taxta vaqonlar, trolleybuslar, tramvaylar, avtobuslar, refrejeratorlar və bu kimi başqa xidmət nəqliyyatları;

3.5.5. istehsalat nəqliyyatı vasitələri sinfinə təyinatından asılı olmayaraq bütün növ istehsalat nəqliyyatı vasitələri aiddir. Göstərilən istehsalat nəqliyyatı vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.5.1. çalovun həcmi 0,4 m³-a qədər birçalovlu tırtıllı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.2. çalovun həcmi 0,4-1,4 m³-a qədər və yuxarı birçalovlu tırtıllı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.3. çalovun həcmi 0,25 m³-a qədər birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.4. çalovun həcmi 0,25-0,5 m³-a qədər birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.5. çalovun həcmi 0,5-1,4 m³-a qədər və yuxarı birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar;

3.5.5.6. avtoqreyderlər;

3.5.5.7. avtoskreperlər;

3.5.5.8. qoşqulu skreperlər;

3.5.5.9. tırtıllı traktorlar;

3.5.5.10. təkərli traktorlar;

3.5.5.11. buldozerlər, kombaynlar, elektrokarlar, motorollerlər, idman üçün nəzərdə tutulmayan motosikllar və velosipedlər, mopedlər, araba nəqliyyatları və bu kimi başqa istehsalat nəqliyyatları;

3.5.6. avtomobil nəqliyyatları sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.6.1. yükləmə qabiliyyəti 25 tona qədər olan yük avtomobilləri;

3.5.6.2. yükləmə qabiliyyəti 25 tondan yuxarı yük avtomobilləri;

3.5.6.3. avtokranlar;

3.5.6.4. avtobetonqarışdırıcılar;

3.5.6.5. qoşqu və yarımqoşqular;

3.5.6.6. minik avtomobilləri;

3.5.7. idman nəqliyyatları sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.7.1. idman maşınları;

3.5.7.2. idman motosiklları;

3.5.7.3. idman velosipedləri;

3.5.7.4. bu kimi başqa idman nəqliyyatları;

3.5.8. digər nəqliyyat vasitələri sinfi aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.5.8.1. motosiklet;

- 3.5.8.2. moped;
- 3.5.8.3. velosiped;
- 3.5.8.4. kiçik elektrik nəqliyyat vasitəsi;
- 3.5.8.5. sair bu kimi nəqliyyat vasitəsi.

3.6. Sair torpaq, tikili və avadanlıqlar kateqoriyası təsərrüfat inventarları sinfindən ibarətdir. Təsərrüfat inventarları sinfinə iş vaxtı fəaliyyətin asan yerinə yetirilməsinə kömək etmək üçün nəzərdə tutulan ümumi və texniki təyinatlı predmetlər (mebel dəstləri, masalar, kreslolar, kürsülər, dolablar, şkaflar, stellajlar, dəmir seyflər, partalar, daşınan sədlər, asılqanlar, qarderoblar, divanlar, yanmayan şkaflar və yeşiklər, inventar taraları, daşınan çadırlar, çarpayılar, xalçalar, portyerlər, jalüzlər, jalüzlər-pərdələr, idman döşəkləri), əməyin mühafizəsi üçün uyğunlaşdırılmış xüsusi avadanlıqlar (hidropultlar, stenderlər, əl nərdivanları, maye və dənəvər şeylərin saxlanması üçün xüsusişədirilmiş qablar) və bu kimi başqa təsərrüfat inventarları aiddir.

3.7. İstifadə hüquqlu torpaq, tikili və avadanlıqlar kateqoriyası istifadə hüquqlu bütün növ torpaq, tikili və avadanlıqlar sinfindən ibarətdir

3.8. Torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyası aşağıdakı siniflərdən ibarətdir:

3.8.1. torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə əsaslı məsrəflər – kapital qoyuluşu hesabına aparılan torpaq sahələrinin əkin üçün planlaşdırılması, ərazinin kötүkdən təmizlənməsi və əkinə hazırlanması, sahələrin daşlardan, kəsəklərdən, alaqlardan və başqa lüzumsuz bitkilərdən təmizlənməsi, kiçik təpəciklərin düzəldilməsi, nohurların təmizlənməsi və bu kimi torpaqların yaxşılaşdırılması işləri (tikinti və quraşdırma işləri ilə əlaqədar olmayan işlər) üzrə əsaslı məsrəfləri aiddir;

3.8.2. tikili üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə təşkilatın mülkiyyətində olan işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi yaxud hər iki məqsəd üçün istifadəyə verilmiş tikilinin balans dəyərini artıran kapitallaşdırılmış məsrəflər aiddir.

3.8.3. avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə təşkilatın mülkiyyətində olan işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi yaxud hər iki məqsəd üçün istismara verilmiş avadanlığın balans dəyərini artıran kapitallaşdırılmış məsrəflər aiddir.

3.9. Bitkilər kateqoriyasına yaşından asılı olmayaraq mədəni çoxillik əkmələr, bütün növ meyvə və giləmeyvə çoxillik əkmələri (ağaclar və kollar), küçələrdə, meydanlarda, parklarda, bağlarda, müəssisələrin ərazi bağçalarında, yaşayış binalarının həyətlərində və bu kimi başqa yerlərdə əkilən yaşıllaşdırma və dekorativ çoxillik əkmələr, qumsallığın və sahillərin bərkidilməsi məqsədi ilə əkilən çoxillik əkmələr, elmi-tədqiqat institutlarında, botanika bağlarında və bu kimi başqa yerlərdə tədqiqat və başqa məqsədlər üçün əkilən çoxillik əkmələr aiddir. Göstərilən bitkilər kateqoriyası aşağıdakı siniflər üzrə qruplaşdırılır:

- 3.9.1. qumsallığın və sahillərin bərkidilməsi məqsədi ilə əkilən çoxillik əkmələr;
- 3.9.2. çay plantasiyaları;
- 3.9.3. naringi plantasiyaları;
- 3.9.4. limon və portağal plantasiyaları;
- 3.9.5. sair sitrus bitkiləri;
- 3.9.6. gavalı və gilə ağacları;
- 3.9.7. albalı (gilənar) ağacları;
- 3.9.8. saftalı (hulu) ağacları;
- 3.9.9. alma ağacları;
- 3.9.10. ərik (qaysı) ağacları;
- 3.9.11. toxumla çoxalan sair çoxillik əkmələr;
- 3.9.12. vegetativ üsulla çoxalan sair çoxillik əkmələr;
- 3.9.13. üzümlüklər;
- 3.9.14. moruq, qarağat, böyürtkən, çiyələk;
- 3.9.15. sair giləmeyvə çoxillik əkmələri;
- 3.9.16. küçələrdə, meydanlarda, parklarda, bağlarda, təşkilatın ərazi bağçalarında, yaşayış binalarının həyətlərində və bu kimi başqa yerlərdə əkilən yaşıllaşdırma və dekorativ çoxillik əkmələr;
- 3.9.17. elmi-tədqiqat institutlarında, botanika bağlarında, və bu kimi başqa yerlərdə tədqiqat və başqa məqsədlər üçün əkilən çoxillik əkmələr.

3.10. Heyvanlar kateqoriyası aşağıdakı siniflərə bölünür:

3.10.1. iş heyvanları, o cümlədən atlar, ökүzlər, dəvələr və başqa iş heyvanları (idman atları və başqa nəqliyyat heyvanları da daxil olmaqla) və bu kimi iş heyvanları;

3.10.2. məsuldar heyvanlar (damazlıq inəklər, camışlar, madyanlar, dəvələr, marallar, donuzlar, keçilər, döllük buğalar, kəllər, ayğırılar, nərilər, qabanlar, qoçlar, təkələr və digər damazlıq və döllük heyvanlar).

3.11. Bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyası aşağıdakı siniflərdən ibarətdir:

3.11.1. bitkilər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə çoxillik əkmələrə kapital qoyuluşları üzrə faktiki məsrəflər aiddir. Göstərilən sinif üzrə çəkilmiş faktiki məsrəflər

bitkilərin balans dəyərinə əlavə olunur.

3.11.2. **heyvanlar üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər sinfinə** iş və məhsuldar heyvanlara kapital qoyuluşları üzrə faktiki məsrəflər aiddir. Göstərilən sinif üzrə çəkilmiş faktiki məsrəflər heyvanların balans dəyərinə əlavə olunur.

3.12. **İnvestisiya mülkiyyəti kateqoriyası** təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan aşağıdakı siniflərə bölünür .

3.12.1. **investisiya məqsədli torpaq sinfinə** təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan torpaq, meşə, su sahələri və faydalı qazıntı hövzələri aiddir.

3.12.2. **investisiya məqsədli tikili sinfinə** təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan binalar və onların struktur komponentləri aiddir. Göstərilən binalar və onların struktur komponentləri aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

3.12.2.1. iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.2. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkaslı birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.3. taxta binalardan başqa iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.4. daşdoğranılma, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analoji proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnologiyaya təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;

3.12.2.5. divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.6. divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.7. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.8. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;

3.12.2.9. karkaslı və taxta lövhələrdən yığılmış taxta-metal ttraksionlar, karkas örtüklü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.10. divarı gildən, samandan, qamışdan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;

3.12.2.11. divarları daşdan və bloklardan hörülmüş dəmir-beton, kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.12.2.12. soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;

3.12.2.13. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.12.2.14. divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.12.2.15. divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.12.2.16. yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.12.2.17. divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;

3.12.2.18. divarı tirdən, şalbandan tikilmiş yaşayış binaları;

3.12.2.19. divarı gildən, samandan, qamışdan tikilmiş və taxta lövhələrdən (şitlərdən) yığılmış yaşayış binaları və bu kimi analoji materiallardan tikilmiş və yığılmış yaşayış binaları.

3.13. **İnvestisiya mülkiyyəti üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyası** təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan investisiya məqsədli torpağa kapital qoyuluşları və investisiya məqsədli tikiliyə kapital qoyuluşları siniflərinə bölünür. Göstərilən siniflər üzrə çəkilən faktiki məsrəflər investisiya məqsədli torpağın və investisiya məqsədli tikilinin balans dəyərinə əlavə olunur.

3.14. **Qeyri-maddi aktivlər kateqoriyası** aşağıdakı siniflərə bölünür:

3.14.1. təcrübə-konstruktor işlərinin dəyəri;

- 3.14.2. proqram təminatının dəyəri;
- 3.14.3. patentlərin dəyəri;
- 3.14.4. müəllif hüquqlarının dəyəri;
- 3.14.5. lisenziyaların dəyəri;
- 3.14.6. Ticarət markalarının dəyəri;
- 3.14.7. digər qeyri-maddi aktivlərin dəyəri;
- 3.14.8. istifadə hüquqlu qeyri-maddi aktivlər.

3.15. **Qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyası** təcrübə-konstruktor işləri, proqram təminatı, patentlər, müəllif hüquqları, lisenziyalar, ticarət markaları, digər qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər siniflərindən ibarətdir.

3.16. **Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri kateqoriyası** kitabxana fondu (bütün növ elmi, bədii, tədris və xüsusi növ ədəbiyyatlar və bu kimi başqa nəşrlər), muzey sərvətləri, məlumat daşıyıcıları (tədris kinofilmləri, maqnit lentləri, maqnit diskələri, kasetlər, proqram daşıyıcıları və bu kimi başqa məlumat daşıyıcıları), heyvanxanalarda və digər analoji təşkilatlarda olan dünya heyvanlarının eksponatları, səhnə vəsaitləri (dekorasiyalar, butaforlar, milli teatr geyimləri, pariklər və bu kimi başqa vəsaitlər) siniflərinə bölünür.

4. Əsas fondlara (qeyri-maddi aktivlər istisna olmaqla) tətbiq edilən illik amortizasiya normaları

4.1. Düzxətt və azalan qalıq metodu üzrə amortizasiya olunan əsas fondların (**qeyri-maddi aktivlər istisna olmaqla**) tam bərpası üçün illik amortizasiya normaları aşağıdakı qaydada qruplaşdırılır və göstərilən hədlər daxilində müəyyən edilir:

Sıra №-si	Əsas fondun adı	Şifr	İllik amortizasiya normaları (faizlə)	
			düzxətt metodu üzrə	azalan qalıq metodu üzrə
I	Torpaq, tikili və avadanlıqlar	231		
1.	Tikili və avadanlıqlar	231-2		
1.1.	binalar və onların struktur komponentləri	231-2-1		
1.1.1.	iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-01	1,7	5
1.1.2.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkaslı birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-02	1,7	5
1.1.3.	taxta binalar istisna olmaqla iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-03	1,7	5
1.1.4.	daşdoğranılma, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analoji proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnoloji təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;	231-2-1-04	3,4	10
1.1.5.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-05	3,4	10

1.1.6.	divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-06	3,4	10
1.1.7.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-07	5,3	15
1.1.8.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;	231-2-1-08	5,3	15
1.1.9.	karkaslı və taxta lövhələrdən yığılmış, taxta-metal ttraksionlar, karkas örtüklü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-09	7,1	20
1.1.10.	divarı gildən, samandan, qamışdan və bu kimi anoloji materiallardan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	231-2-1-10	7,1	20
1.1.11.	divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;	231-2-1-11	5,3	15
1.1.12.	soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;	231-2-1-12	7,1	20
1.1.13.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş, dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1-13	1,7	5
1.1.14.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1-14	1,7	5
1.1.15.	divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1-15	1,7	5

1.1.16.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1-16	1,7	5
1.1.17.	divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	231-2-1-17	1,7	5
1.1.18.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş, yaşayış binaları;	231-2-1-18	3,4	10
1.1.19.	divarı gildən, samandan tikilmiş, taxta lövhələrdən (şitlərdən) yığılmış və bu kimi analoji materiallardan tikilmiş və yığılmış yaşayış binaları.	231-2-1-19	7,1	20
1.2.	qurğular (tikililər) və onların struktur komponentləri	231-2-2		
1.2.1.	dəmir-beton, beton və daşdan tikilmiş bütün növ konstruksiyalı körpülər;	231-2-2-01	1,7	5
1.2.2.	daşdan tikilmiş dayaq üzərində quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir körpülər;	231-2-2-02	1,7	5
1.2.3.	taxta dayaq üzərində quraşdırılmış bütün növ konstruksiyalı dəmir və taxta körpülər;	231-2-2-03	5,3	15
1.2.4.	sement-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2-04	3,4	10
1.2.5.	asfalt-betondan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2-05	5,3	15
1.2.6.	metal qırıntılarından istifadə olunmaqla dəmir-betondan salınmış yollar, meydançalar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2-06	9,1	25
1.2.7.	çınqıldan, qəmbər daşlardan salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2-07	7,1	20
1.2.8.	bağlayıcı tikinti materiallarından istifadə olunmaqla bərk torpaqdan, habelə bunlara oxşar üsullarla salınmış yollar, meydançalar, aerodromlar, uçuş-enmə zolaqları, dönmə dairələri;	231-2-2-08	9,1	25
1.2.9.	neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir çənlər, rezervuarlar;	231-2-2-09	5,3	15

1.2.10.	neft məhsullarının və sürtkü materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;	231-2-2-10	3,4	10
1.2.11.	Kimyəvi məhsulların və ttrak materiallarının saxlanması üçün dəmir-beton çənlər, rezervuarlar;	231-2-2-11	5,3	15
1.2.12.	sıxılmış qazın saxlanması üçün yeraltı və yerüstü rezervuarlar;	231-2-2-12	3,4	10
1.2.13.	neft və kimyəvi qalıqların axıdılması üçün yeraltı rezervuarlar;	231-2-2-13	5,3	15
1.2.14.	qum-lil yığan qurğular, şlak yığan qurğular;	231-2-2-14	7,1	20
1.2.15.	daimi daş və dəmir-beton hasarlar;	231-2-2-15	3,4	10
1.2.16.	daimi taxta hasarlar;	231-2-2-16	7,1	20
1.2.17.	nəqliyyat vasitələri üçün keçidlər, asma yollar;	231-2-2-17	7,1	20
1.2.18.	dəmir, dəmir-beton və daş naviqasiya-sahil nişanları;	231-2-2-18	3,4	10
1.2.19.	taxta naviqasiya-sahil nişanları	231-2-2-19	9,1	25
1.2.20.	dəmir signal üzgəci;	231-2-2-20	9,1	25
1.2.21.	sahil və üzücü naviqasiya nişanlarının ttr-texniki, səs-signal qurğuları;	231-2-2-21	11,1	30
1.2.22.	dəmir-beton özüllü gəmiqaldıran qurğular;	231-2-2-22	3,4	10
1.2.23.	taxta, dirəklər (payalar) və tir özüllü sahil gəmiqaldıran qurğular;	231-2-2-23	5,3	15
1.2.24.	metal, dəmir-beton və qarışıq materiallardan hazırlanmış üzən tərsanələr;	231-2-2-24	3,4	10
1.2.25.	metal, dəmir-beton və qarışıq materiallardan hazırlanmış tərsanələr;	231-2-2-25	1,7	5
1.2.26.	hovuzlar, novlar;	231-2-2-26	1,7	5
1.2.27.	bütün növ atraksionlar və bu kimi analoji qurğular;	231-2-2-27	11,1	30
1.2.28.	stadionlar, idman meydançaları, xüsusi stendlər, habelə bağlarda (bağçalarda), parklarda, digər ictimai yerlərdə quraşdırılan, tikilən və salınan fəvvarələr, hovuzlar;	231-2-2-28	7,1	20
1.2.29.	taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü torpaq və çınqıldan hazırlanmış asfalt meydançalar	231-2-2-29	11,1	30
1.2.30.	özülü betondan hazırlanmış taxılın müvəqqəti saxlanması üçün özülü betondan hazırlanmış asfalt meydançalar	231-2-2-30	9,1	25
1.2.31.	kanalizasiya-nasos stansiyaları	231-2-2-31	3,4	10

1.2.32.	Su-nasos stansiyaları	231-2-2-32	3,4	10
1.2.33.	dəmir-betondan hazırlanmış üfüqi durulducu hovuzlar və çənlər	231-2-2-33	9,1	25
1.2.34.	dəmir-betondan hazırlanmış şaquli və iki yaruslu durulducu hovuzlar və çənlər	231-2-2-34	3,4	10
1.2.35.	kərpicdən tikilmiş durulducu hovuzlar və çənlər	231-2-2-35	9,1	25
1.2.36.	dəmir-beton rezervuarlara malik olan kərpicdən və dəmir-betondan tikilmiş su qüllələri	231-2-2-36	3,4	10
1.2.37.	metal rezervuarlara malik olan kərpicdən tikilmiş su qüllələri	231-2-2-37	3,4	10
1.2.38.	metaldan hazırlanmış su qüllələri	231-2-2-38	5,3	15
1.2.39.	karkası polad konstruksiyasından hazırlanmış şüşələnmiş qış istixanaları	231-2-2-39	5,3	15
1.2.40.	karkası korroziyaya davamlı materialdan hazırlanmış yaz istixanaları	231-2-2-40	3,4	10
1.2.41.	karkası taxta-metal konstruksiyasından hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar	231-2-2-41	7,1	20
1.2.42.	karkası taxtadan hazırlanmış polietilen örtüklü istixanalar	231-2-2-42	11,1	30
1.2.43.	daşdan tikilmiş peyin anbarları	231-2-2-43	5,3	15
1.2.44.	taxtadan tikilmiş peyin anbarları;	231-2-2-44	9,1	25
1.2.45.	binası və avadanlığı daxil olmaqla yanacaq doldurma məntəqələri;	231-2-2-45	9,1	25
1.2.46.	heyvanların saxlanması üçün tövlələr; quraşdırılmış hovuzlar;	231-2-2-46	11,1	30
1.2.47.	silos xəndəkləri və çalaları, quraşdırılmış hovuzlar;	231-2-2-47	9,1	25
1.2.48.	Torpaq sututarları	231-2-2-48	7,1	20
1.2.49.	Filtrsiz artezian quyuları	231-2-2-49	7,1	20
1.2.50.	Filtrli artezian quyuları	231-2-2-50	9,1	25
1.2.51.	suçixaran qurğular;	231-2-2-51	7,1	20
1.2.52.	metropoliten stansiyaları;	231-2-2-52	1,7	5
1.2.53.	metropoliten tunelləri;	231-2-2-53	1,7	5
1.2.54.	metropolitenin yerüstü vestibülləri;	231-2-2-54	1,7	5
1.2.55.	bütün növ konstruksiyalı dəmir yolu tunelləri;	231-2-2-55	1,7	5

1.2.56.	piyada körpüləri və tunelləri;	231-2-2-56	1,7	5
1.2.57.	betondan və asbestsementdən salınmış telefon kanalizasiyaları;	231-2-2-57	3,4	10
1.2.58.	peyk rabitəsi üçün tam dönərli antenalar;	231-2-2-58	9,1	25
1.2.59.	radio-televiziya güllələri, polad radiodirəklər və polad antena dirəkləri;	231-2-2-59	3,4	10
1.2.60.	taxta dirəklər;	231-2-2-60	11,1	30
1.2.61.	dəmir-betondan və poladdan hazırlanmış xüsusi radio-televiziya güllələri;	231-2-2-61	1,7	5
1.2.62.	dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan hovuzlar;	231-2-2-62	3,4	10
1.2.63.	dəmir-betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2-63	3,4	10
1.2.64.	taxtadan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2-64	11,1	30
1.2.65.	metaldan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2-65	11,1	30
1.2.66.	betondan hazırlanmış suyun aerasiyası üçün nəzərdə tutulan qurğular;	231-2-2-66	7,1	20
1.2.67.	dəmir-beton konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;	231-2-2-67	5,3	15
1.2.68.	metal konstruksiyasından hazırlanmış buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;	231-2-2-68	9,1	25
1.2.69.	asbest-sement və ya suya davamlı taxta konstruksiyaya malik olan buxarlandırıcı soyuducu qurğular və qülləli soyuducu qurğular;	231-2-2-69	11,1	30
1.2.70.	daş və dəmir-betondan tikilmiş tüstü bacaları;	231-2-2-70	1,7	5
1.2.71.	metaldan hazırlanmış tüstü bacaları;	231-2-2-71	5,3	15
1.2.72.	dəmir-beton və metal rezervuara malik olan bitum anbarı,	231-2-2-72	5,3	15
1.2.73.	kömür bunkerləri;	231-2-2-73	1,7	5
1.2.74.	polad dirəklər;	231-2-2-74	2,5	7,3
1.2.75.	sair qurğular, o cümlədən su kəməri üçün təmizləyici qurğular kompleksi, suyumşaldıcılar, habelə 3.4.2.-ci bənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa qurğular.	231-2-2-75	5,3	15

1.3	ötürücü qurğular və onların struktur komponentləri	231-2-3		
1.3.1.	metal və dəmir-beton dayaq lar üzərində qurulmuş qatar lar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;	231-2-3-01	3,4	10
1.3.2.	metal və dəmir-beton dayaq lar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvay lar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;	231-2-3-02	7,1	20
1.3.3.	taxta dayaq lar üzərində qurulmuş trolleybus və tramvay lar üçün elektrikötürücü qurğular şəbəkəsi;	231-2-3-03	11,1	30
1.3.4.	metal və dəmir-beton dayaq lar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3-04	3,4	10
1.3.5.	metal və dəmir-beton dayaq lar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3-05	1,7	5
1.3.6.	taxta dayaq lar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dək olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3-06	5,3	15
1.3.7.	taxta dayaq lar üzərində qurulmuş gərginliyi 35 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü naqillər;	231-2-3-07	5,3	15
1.3.8.	qurğuşun örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3-08	1,7	5
1.3.9.	qurğuşun örtüklü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3-09	5,3	15
1.3.10.	alüminium örtüklü yerin altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3-10	3,4	10
1.3.11.	alüminium örtüklü binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3-11	1,7	5
1.3.12.	plastmas örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dək olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3-12	5,3	15
1.3.13.	qurğuşun örtüklü yerin altında, binalarda və onların struktur komponentlərində çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3-13	3,4	10

1.3.14.	qurğuşun örtüklü suyun altında çəkilmiş gərginliyi 10 kvt-dan yuxarı olan elektrikötürücü kabel naqilləri;	231-2-3-14	5,3	15
1.3.15.	metal örtüklü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;	231-2-3-15	3,4	10
1.3.16.	metal örtüklü dayaqqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;	231-2-3-16	7,1	20
1.3.17	plastmas örtüklü dayaqqlar üzərində asılmış, binaların və onların struktur komponentlərinin divarlarından çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;	231-2-3-17	9,1	25
1.3.18	plastmas örtüklü yerin altında və kanalizasiya xətlərində çəkilmiş rabitə kabel naqilləri;	231-2-3-18	9,1	25
1.3.19.	sair rabitə kabel naqilləri;	231-2-3-19	9,1	25
1.3.20.	yüksək tezlikli dalğaların, radio dalğalarının və sair rabitə dalğalarının ötürülməsi üçün nəzərdə tutulmuş qurğular;	231-2-3-20	9,1	25
1.3.21.	çuqun qaz kəmərləri;	231-2-3-21	5,3	15
1.3.22.	qaztənizləyici məntəqələrin avadanlıqları nəzərə alınmamaqla polad qaz kəmərləri və onların üzərində olan qurğular;	231-2-3-22	3,4	10
1.3.23.	qeyri-metal qaz kəmərləri;	231-2-3-23	3,4	10
1.3.24.	keramika materiallarından və çuqundan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3-24	3,4	10
1.3.25.	digər materiallardan hazırlanmış kanalizasiya xətləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3-25	5,3	15
1.3.26.	çuqundan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3-26	1,7	5
1.3.27.	digər materiallardan hazırlanmış su kəmərləri və bunlara aid olan bütün növ aralıq avadanlıqları və qurğuları;	231-2-3-27	5,3	15
1.3.28.	ümumi zavod təyinatlı, sexlərarası (sahələrarası) texnoloji və çirkab suların axıdılması üçün nəzərdə tutulmuş boru kəmərləri;	231-2-3-28	11,1	30

1.3.29.	sair ötürücü qurğular, o cümlədən neft məhsulları üçün b o r u kəmərləri, istilik sistemi üçün boru kəmərləri, habelə 3.4.3.-cü bənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan başqa ötürücü qurğular.	231-2-3-29	3,4	10
1.4.	Maşın və avadanlıqlar	231-2-4		
1.4.1.	güc maşınları və avadanlıqları, o cümlədən elektrik enerjisi və istilik hasil edən maşın-generatorlar və müxtəlif növ enerji (onlardan su enerjisi, külək enerjisi, istilik enerjisi, elektrik enerjisi, günəş enerjisi) hasil edən maşın-mühərriklər və bu kimi başqa güc maşınları və avadanlıqları	231-2-4-01	9,1	25
1.4.2.	iş maşınları və avadanlıqları, o cümlədən istehsalat prosesində mexaniki mühərriklərin, insan və heyvan gücünün köməyi ilə əmək predmetlərinin yerdəyişməsinə, istehsalat xarakterli işlərin (xidmətlərin) göstərilməsi prosesində əmək predmetlərinə mexaniki, termiki və kimyəvi təsir göstərmək üçün nəzərdə tutulmuş, maşınlar və avadanlıqlar, həmçinin poliqrafiya sahəsində, yol-tikinti, sualtı-texniki işlərdə və digər sahələrdə istifadə olunan başqa maşınlar və avadanlıqlar	231-2-4-02	11,1	30
1.4.3.	ölçü cihazları, o cümlədən dozatorlar, ampermetrlər, barometrlər, vatmetrlər, suölçənlər, vakuumetrlər, vaporimetrlər, voltmeterlər, hündürlükölçənlər, qalvonometrlər, geodeziya cihazları, hiqroskoplar, indikatorlar, kompaslar, manometrlər, xronometrlər, xüsusi tərəzilər, kassa aparatları və başqa ölçü cihazları	231-2-4-03	9,1	25
1.4.4.	tənzimləyici cihazlar və qurğular, o cümlədən oksigenli tənəffüs cihazları, elektrik, pnevmatik və hidravlik tənzimləyən cihazlar, avtomatik idarəetmə pultları, blokirovka və mərkəzləşdirmə aparatları, dispetçer nəzarəti üçün xətti qurğular və bu kimi başqa tənzimləyici cihazlar və qurğular	231-2-4-04	11,1	30

1.4.5.	laboratoriya avadanlıqları, o cümlədən pirometrlər, nizamlayıcılar, kalorimetrlər, nəmliyi müəyyən edən cihazlar, distillə qazanları, laboratoriya koprları, mikroskoplar, termostatlar, stabilizatorlar, sorucu şkaflar, mikroskoplar və başqa laboratoriya avadanlıqları	231-2-4-05	11,1	30
1.4.6.	hesablama texnikası, o cümlədən elektron hesablayıcılar, idarəçi və analoji maşınlar (kompüterlər, printerlər, skanerlər, sürətçıxaran maşınlar, fakslar, telefon aparatları), rəqəmsal hesablama maşınları (superkompüterlər, noutbuklar, planşetlər, smartfonlar və bu kimi rəqəmsal hesablayıcı maşınlar) və qurğular, serverlər, sviç (HUB, şəbəkə paylayıcısı), server avadanlıqları, şəbəkə avadanlıqları, video müşahidə, səs avadanlıqları və bu kimi başqa hesablama texnikası	231-2-4-06	11,1	30
1.4.7.	tibbi avadanlıqlar, o cümlədən diş həkimləri üçün kreslolar, cərrahiyyə stolları, xüsusi avadanlıq bərkidilmiş çarpayılar, xüsusi dezinfeksiya avadanlıqları, qanköçürmə stansiyaları və bu kimi başqa tibbi avadanlıqlar	231-2-4-07	11,1	30
1.4.8.	Elektrik mühərrikləri gücü100 kvt-a qədər	231-2-4-08	9,1	25
1.4.9.	Elektrik mühərrikləri gücü100 kvt-dan yuxarı	231-2-4-09	7,1	20
1.4.10.	Dizel-qeneratorlar	231-2-4-10	9,1	25
1.4.11.	Metalkəsən dəzgahlar	231-2-4-11	3,4	10
1.4.12.	Körpülü kranlar	231-2-4-12	3,4	10
1.4.13.	Üzən nasos stansiyaları	231-2-4-13	9,1	25
1.4.14.	Səyyar akkumulyatorlar və UPS (fasiləsiz enerji mənbəyi)	231-2-4-14	11,1	30
1.4.15.	Qaynaq aqreqatları	231-2-4-15	11,1	30
1.4.16.	Qazma və təmir aqreqatları	231-2-4-16	9,1	25
1.4.17.	Liftlər (sərnişin, yük və sərnişin);	231-2-4-17	4	11,5

1.4.18.	emalatxanalarda, kabinetlərdə, və otaqlarda quraşdırılmış avadanlıqlar, kinoaparətlər, işıqlandırma aparatları, səhnə avadanlıqları, musiqi alətləri, televizorlar, radio-aparatlar, xüsusi elmi-tədqiqat avadanlıqları, avtomatlaşdırılmış telefon stansiyalarının avadanlıqları, avtomobillərdə və ya at arabalarında yerləşdirilən yanğınsöndürən maşınlar və avadanlıqlar (o cümlədən yanğınsöndürən balonlar), mexanikləşdirilmiş yanğın nəqliyyatları, turniketlər, paltaryuyan və paltartikən maşınlar, soyuducular, kondisionerlər, tozsoranlar, dispenserlər, pos terminallar, habelə 3.4.4-cü bənddə göstərilən məqsədlər üçün istifadəsi nəzərdə tutulan bu kimi başqa maşın və avadanlıqlar, alətlər (elektrik enerjisinin, sıxılmış havanın və başqalarının vasitəçiliyi ilə işləyən mexanikləşdirilmiş əl əməyi alətləri, kəsmək, zərbə endirmək, əzmək və bərkitmək kimi işləri görmək, həmçinin maşınlarla quraşdırılmış və materiallar emal etmək üçün işlədilən mexanikləşdirilməmiş əl əməyi alətləri, habelə drellər, ovuc daşlayıcılar (laqondalar), perforatorlar və bu kimi avadanlıqlar).	231-2-4-18	11,1	30
2.	nəqliyyat vasitələri	231-3		
2.1	təyyarələr, vertolyotlar və bu kimi başqa hava nəqliyyatı vasitələri	231-3-1	9,1	25
2.2	elektrovozlar, teplovozlar, parovozlar, motovozlar, elektrik qatarları, metropoliten qatarları, metaldan hazırlanmış sərnişin vaqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), taxta kuzovlu sərnişin vaqonları (yumşaq, bərk kupe və bərk açıq tipli), örtülü yük vaqonları, açıq vaqonları, sisternlər, refrejeratorlu və izotermik vaqonlar, platformalar və bu kimi başqa dəmiryol nəqliyyatı vasitələri	231-3-2	9,1	25

2.3	teploxodlar, paroxodlar, dizel elektroxodları, barjalar, barkalar, bərələr, sərnəşin və yük gəmiləri, xidmətedici və köməkçi gəmilər, tankerlər, katerlər, neft tullantıları və z i b i l y ı ğ a n gəmilər, xilasedici gəmilər, üzən körpülər, yelkənli gəmilər, dəniz yedəkləri və bu kimi başqa su nəqliyyatı vasitələri	231-3-3	7,1	20
2.4	metal və taxta vaqonları, trolleybuslar, tramvaylar, avtobuslar, refrejeratorlar və bu kimi başqa xidmət nəqliyyatları	231-3-4	5,3	15
2.5	İstehsalat nəqliyyatları	231-3-5		
2.5.1	Çalovun həcmi 0,4 m ³ -a qədər birçalovlu tırtıllı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5-01	11,1	30
2.5.2	Çalovun həcmi 0,4-1,4 m ³ -a qədər və yuxarı birçalovlu tırtıllı hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5-02	9,1	25
2.5.3	Çalovun həcmi 0,25 m ³ -a qədər birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5-03	11,1	30
2.5.4	Çalovun həcmi 0,25-0,5 m ³ -a qədər birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5-04	11,1	30
2.5.5	Çalovun həcmi 0,5-1,4 m ³ -a qədər və yuxarı birçalovlu təkətli hərəkət mexanizmlı ekskavatorlar	231-3-5-05	9,1	25
2.5.6	Avtoqreyderlər	231-3-5-06	11,1	30
2.5.7	Avtoskreperlər	231-3-5-07	11,1	30
2.5.8	Qoşqulu skreperlər	231-3-5-08	11,1	30
2.5.9	Tırtıllı traktorlar	231-3-5-09	11,1	30
2.5.10	Təkərli traktorlar	231-3-5-10	11,1	30
2.5.11	buldozerlər, kombaynlar, elektrokarlar, motorollerlər, idman üçün nəzərdə tutulmayan motosikllar və velosipedlər, mopedlər, araba nəqliyyatları və bu kimi başqa istehsalat nəqliyyatları	231-3-5-11	11,1	30
2.6	Avtomobil nəqliyyatları	231-3-6		
2.6.1.	Yükgötürmə qabiliyyəyi 25 tona qədər olan yük avtomobilləri	231-3-6-1	11,1	30
2.6.2.	Yükgötürmə qabiliyyəyi 25 tondan yuxarı yük avtomobilləri	231-3-6-2	9,1	25
2.6.3.	Avtokranlar	231-3-6-3	9,1	25

2.6.4.	Avtobetonqarışdırıcılar	231-3-6-4	11,1	30
2.6.5.	Qoşqu və yarımqoşqular	231-3-6-5	9,1	25
2.6.6.	Minik avtomobilləri	231-3-6-6	10	29
2.7.	idman maşınları, idman m o t o s i k l l a r ı , idman velosipedləri və bu kimi başqa idman nəqliyyatları	231-3-7	11,1	30
2.8.	Digər nəqliyyat vasitələri sinfi	231-3-8		
2.8.1	Motosiklet	231-3-8-1	10	29
2.8.2	Moped	231-3-8-2	10	29
2.8.3	Velosiped	231-3-8-3	11,1	30
2.8.4	K i ç i k elektrik nəqliyyat vasitəsi	231-3-8-4	10	29
2.8.5	Sair bu kimi nəqliyyat vasitəsi	231-3-8-5	10	29
3.	Sair torpaq, tikili və avadanlıqlar	231-4		
3.1	təsərrüfat inventarları	231-4-1		
3.1.1	iş vaxtı fəaliyyətin asan yerinə yetirilməsinə kömək etmək üçün nəzərdə tutulan ümumi və texniki təyinatlı predmetlər (mebel dəstləri, masalar, kreslolar, kürsülər, dolablar, şkaflar, stellajlar, dəmir seyflər, partalar, daşınan sədlər, asılqanlar, qarderoblar, divanlar, yanmayan şkaflar və yeşiklər, inventar taraları, daşınan çadırlar, çarpayılar, xalçalar, portyerlər, jalüzlər, jalüzlər-pərdələr, idman döşəkləri), əməyin mühafizəsi üçün uyğunlaşdırılmış xüsusi avadanlıqlar (hidropultlar, stenderlər, əl nərdivanları, maye və dənəvər şeylərin saxlanması üçün xüsusişədirilmiş qablar) və bu kimi başqa təsərrüfat inventarları	231-4-1-1	11,1	30
4.	Torpaq, tikili və avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər	233		
4.1.	torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər	233-1		

4.1.1.	torpaqların yaxşılaşdırılması üzrə əsaslı məsrəflər - kapital qoyuluşu hesabına aparılan torpaq sahələrinin əkin üçün planlaşdırılması, ərazinin kötükdən təmizlənməsi və əkinə hazırlanması, sahələrin daşlardan, kəsəklərdən, alaqlardan və başqa lüzumsuz bitkilərdən təmizlənməsi, kiçik təpəciklərin düzəldilməsi, nohurların təmizlənməsi və bu kimi torpaqların yaxşılaşdırılması işləri (tikinti və quraşdırma işləri ilə əlaqədar olmayan işlər) üzrə əsaslı məsrəflər	233-1-1	11,1	30
5.	Bioloji aktivlər	241		
5.1.	bitkilər	241-1		
5.1.1.	qumsallığın və sahillərin bərkidilməsi məqsədi ilə əkilən çoxillik əkmələr;	241-1-01	3,4	10
5.1.2.	çay plantasiyaları	241-1-02	1,7	5
5.1.3.	naringi plantasiyaları	241-1-03	5,3	15
5.1.4.	limon və portağal plantasiyaları	241-1-04	9,1	25
5.1.5.	sair sitrus plantasiyaları	241-1-05	7,1	20
5.1.6.	gavalı və giləs ağacları	241-1-06	5,3	15
5.1.7.	albalı (gilənar) ağacları	241-1-07	7,1	20
5.1.8.	saftalı (xulu) ağacları	241-1-08	9,1	25
5.1.9.	alma ağacları	241-1-09	9,1	25
5.1.10.	ərik (qayısı)	241-1-10	3,4	10
5.1.11.	toxumla çoxalan sair çoxillik əkmələr	241-1-11	5,3	15
5.1.12.	vegetativ üsulla çoxalan sair çoxillik əkmələr	241-1-12	9,1	25
5.1.13.	üzümlüklər;	241-1-13	3,4	10
5.1.14.	moruq, qarağat, böyürtkən, çiyələk;	241-1-14	11,1	30
5.1.15.	sair giləmeyvə çoxillik əkmələri;	241-1-15	11,1	30
5.1.16.	küçəldə, meydanlarda, parklarda, bağlarda, təşkilatın ərazi bağçalarında, yaşayış binalarının həyətlərində və bu kimi başqa yerlərdə əkilən yaşıllaşdırma və dekorativ çoxillik əkmələr;	241-1-16	5,3	15
5.1.17.	elmi-tədqiqat institutlarında, botanika bağlarında, və bu kimi başqa yerlərdə tədqiqat və başqa məqsədlər üçün əkilən çoxillik əkmələr	241-1-17	3,4	10
5.2.	heyvanlar	241-2		

5.2.1.	atlar, öküzlər, dəvələr və başqa iş heyvanları (idman atları və başqa nəqliyyat heyvanları da daxil olmaqla) və bu kimi iş heyvanları	241-2-1	11,1	30
6.	İnvestisiya mülkiyyəti	251		
6.1.	İnvestisiya məqsədli tikili	251-1		
6.1.1.	təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan binalar və onların struktur komponentləri:	251-1-1		
6.1.1.1.	iki mərtəbədən artıq çoxmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-01	1,7	5
6.1.1.2.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən, iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkaslı birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-02	1,7	5
6.1.1.3.	taxta binalar istisna olmaqla iki mərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-03	1,7	5
6.1.1.4.	daşdoğranılma, üyüdülmə, kimyəvi, habelə bu kimi analogi proseslər üzrə istehsal üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi texnologiyaya təyinatlı çoxmərtəbəli binalar;	251-1-1-04	3,4	10
6.1.1.5.	divarı daşdan, dəmir-beton və digər uzunmüddətli metal örtüklərdən iri blok və panellərdən tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-05	3,4	10
6.1.1.6.	divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-06	3,4	10
6.1.1.7.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı daşdan, iri blok və panellərdən, habelə digər dəmir-beton, metal, taxta örtüklərdən və kərpic sütunlardan tikilmiş dəmir-beton karkassız birmərtəbəli istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-07	5,3	15
6.1.1.8.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı taxta binalar;	251-1-1-08	5,3	15

6.1.1.9.	karkaslı və taxta lövhələrdən yığılmış, taxta-metal konstruksiyalı, karkas örtüklü, panel istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-09	7,1	20
6.1.1.10.	gildən, samandan, qamışdan tikilmiş istehsal və qeyri-istehsal təyinatlı binalar;	251-1-1-10	7,1	20
6.1.1.11.	divarları daşdan və bloklardan hörülmüş dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;	251-1-1-11	5,3	15
6.1.1.12.	soyuducu avadanlıqlarla təchiz edilmiş, divarları daşdan və bloklardan hörülmüş, dəmir-beton və kərpic sütunlardan tikilmiş, damı dəmir-beton təbəqələrlə və ya şiferlə örtülmüş kənd təsərrüfatı məhsullarının saxlanması üçün anbar;	251-1-1-12	7,1	20
6.1.1.13.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş, dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	251-1-1-13	1,7	5
6.1.1.14.	divarı daşdan və ya kərpicdən hörülmüş, dəmir-beton karkaslı və mərtəbələrarası beton və ya taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	251-1-1-14	1,7	5
6.1.1.15.	divarı iri panellərdən tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	251-1-1-15	1,7	5
6.1.1.16.	yüngülləşdirilmiş hörgü ilə divarı kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, yüngül şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası dəmir-beton dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	251-1-1-16	1,7	5
6.1.1.17.	divarı iri bloklardan, kərpicdən və ya yüngülləşdirilmiş hörgü ilə kərpicdən, şlak-beton qarışıqlı monolitdən, xırda şlak-bloklardan tikilmiş və mərtəbələrarası taxta dam örtüyünə malik inzibati və yaşayış binaları;	251-1-1-17	1,7	5
6.1.1.18.	divarı tirdən, şalbandan tikilmiş yaşayış binaları;	251-1-1-18	3,4	10
6.1.1.19.	divarı gildən, samandan tikilmiş, taxta lövhələrdən (şitlərdən) yığılmış yaşayış binaları və bu kimi analogi materiallardan tikilmiş, yığılmış yaşayış binaları;	251-1-1-19	7,1	20

7.	İnvestisiya mülkiyyəti üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər	253		
7.1.	Təşkilatın mülkiyyətində olan, icarə ödənişlərinin əldə edilməsi və ya kapitalın artırılması, yaxud hər iki məqsəd üçün saxlanılan investisiya məqsədli torpağa kapital qoyuluşları;	253-1	11,1	30

5. Qeyri-maddi aktivlərin strukturu və onlara tətbiq edilən amortizasiya normalarının hesablanması

5.1. **Qeyri-maddi aktivlər** - qeyri-maddi aktivlər kateqoriyası və qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyasından ibarətdir.

5.2. **Qeyri-maddi aktivlər kateqoriyasına** təcrübə-konstruktor işləri, proqram təminatı, patentlər, müəllif hüquqları, lisenziyalar, ticarət markaları, digər qeyri-maddi aktivlər və istifadə hüquqlu qeyri-maddi aktivlər daxildir.

5.3. Məhdud istifadə müddətli qeyri-maddi aktivlər üzrə illik amortizasiya məbləği təşkilat tərəfindən həmin qeyri-maddi aktivlərin dəyərinin onun istismar müddətinə bölünməklə müəyyən edilir.

5.4. **Qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflər kateqoriyasına** aid edilən çəkilmiş məsrəflər qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərinə əlavə olunur.

5.5. İstifadə hüquqlu qeyri-maddi aktivlər üzrə illik amortizasiya məbləğləri təşkilat tərəfindən həmin qeyri-maddi aktivlərin dəyərinin onların icarə müddətinə bölünməklə müəyyən edilir.

6. Amortizasiya ayırmalarının müəyyən edilməsi

6.1. Bu təlimatın 4.1-ci bəndi ilə müvafiq kateqoriyalara və siniflərə aid edilən əsas fondların (qeyri-maddi aktivlər istisna olmaqla) hər bir qrupu üzrə düzxətt və azalan qalıq metodu əsasında müəyyən edilmiş normalara əsasən illik amortizasiya məbləğləri hesablanılır. Bu təlimatın 5.3-cü və 5.5-ci bəndləri ilə qeyri-maddi aktivlər üzrə düzxətt metodu əsasında illik amortizasiya məbləğləri hesablanılır. Hesablanmış amortizasiya məbləğləri təşkilatın xərclərinə daxil edilir.

6.2. Əsas fondlara amortizasiya məbləğlərinin hesablanması aşağıdakı kimi həyata keçirilir:

6.2.1. il ərzində istismara verilmiş əsas fondlar üzrə istismara verildiyi gündən (istismara verilmə tarixi daxil olmaqla) ilin sonunadək müəyyən olunmuş normalar hədlərində günlük amortizasiya hesablanılır;

6.2.2. il ərzində istismardan çıxarılmış və ya əvəzsiz verilmiş əsas fondlar üzrə ilin əvvəlindən istismardan çıxarılan tarixədək (istismardan çıxarılma tarixi daxil olmaqla) müəyyən olunmuş normalar hədlərində günlük amortizasiya hesablanılır;

6.2.3. əvəzsiz alınmış və istifadə edilmiş əsas fondlar üzrə istismara verildiyi gündən (istismara verilmə tarixi daxil olmaqla) ilin sonunadək bu aktivlər üzrə qalan faydalı istifadə müddətinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş normalar hədlərində günlük amortizasiya hesablanılır;

6.2.4. istismarda olan əsas fondlar üzrə amortizasiya məbləği müəyyən olunmuş normalar hədlərində ildə bir dəfə hesablanılır.

6.3. Təşkilatlar amortizasiyanın düzxətt metodu əsasında illik amortizasiya normalarına əsasən əsas fondlar üzrə aşağıdakı kimi cəmi yığılmış amortizasiya məbləğlərini müəyyən edir:

6.3.1. il ərzində istismara verilmiş əsas fondlar üzrə istismara verildiyi gündən (istismara verilmə tarixi daxil olmaqla) ilin sonunadək müəyyən olunmuş amortizasiya normalarını onların ilkin dəyərinə vurmaqla alınmış məbləği ilin günlərinin sayına bölüb istismarda olan günlərin sayına vurmaqla amortizasiya hesablanılır.

6.3.2. il ərzində istismardan çıxarılmış və ya əvəzsiz verilmiş əsas fondlar üzrə ilin əvvəlindən istismardan çıxarılan tarixədək (istismardan çıxarılma tarixi daxil olmaqla) müəyyən olunmuş amortizasiya normalarını onların ilkin dəyərinə vurmaqla alınmış məbləği ilin günlərinin sayına bölüb istismarda olan günlərin sayına vurmaqla amortizasiya hesablanılır.

6.3.3. istismarda olan əsas fondlar üzrə müəyyən olunmuş amortizasiya normalarını onların ilkin dəyərinə vurmaqla hər bir qrup üzrə cəmi yığılmış amortizasiya məbləğləri hesablanılır.

6.4. Təşkilatlar amortizasiyanın azalan qalıq metodu əsasında illik amortizasiya normalarına əsasən əsas fondlar üzrə aşağıdakı kimi cəmi yığılmış amortizasiya məbləğlərini müəyyən edir:

6.4.1. il ərzində istismara verilmiş əsas fondlar üzrə istismara verildiyi gündən

(istismara verilmə tarixi daxil olmaqla) ilin sonunadək müəyyən olunmuş amortizasiya normalarını onların balans dəyərində vurmaqla alınmış məbləği ilin günlərinin sayına bölüb istismarda olan günlərin sayına vurmaqla amortizasiya hesablanır.

6.4.2. il ərzində istismardan çıxarılmış və ya əvəzsiz verilmiş əsas fondlar üzrə ilin əvvəlindən istismardan çıxarılan tarixədək (istismardan çıxarılma tarixi daxil olmaqla) müəyyən olunmuş amortizasiya normalarını onların balans dəyərində vurmaqla alınmış məbləği ilin günlərinin sayına bölüb istismarda olan günlərin sayına vurmaqla amortizasiya hesablanır.

6.4.3. istismarda olan əsas fondlar üzrə müəyyən olunmuş amortizasiya normalarını onların balans dəyərində vurmaqla hər bir qrup üzrə cəmi yığılmış amortizasiya məbləğləri hesablanır.

6.5. Amortizasiyanın azalan qalıq metodu əsasında amortizasiya ayırmalarını hesablayan təşkilatlar tərəfindən ilin sonuna balans dəyəri ilkin dəyərinin 5 faizindən aşağı olan əsas fondlar üzrə amortizasiya məbləği həmin aktivlərin balans dəyəri həcmində müəyyən edilir.

6.6. Əsas fondlara tətbiq olunan amortizasiya metodu ən azından hər bir illik hesabat tarixində yenidən nəzərdən keçirilməlidir. Əsas fondlarda təcəssüm olunmuş gələcək iqtisadi səmərənin və ya xidmət potensialının gözlənilən istehlak sxemində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdikdə, həmin dəyişiklikləri əks etdirmək üçün tətbiq edilən amortizasiya metodu dəyişdirilməlidir. Bu zaman təşkilat əsas fondlarla bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin və ya xidmət potensialının istifadəsi üzrə ehtimal olunan istehlak sxemini daha dəqiq əks etdirən metodu seçir.

6.7. Əsas fondlar üzrə amortizasiyanın azalan qalıq metodundan düzxətt metoduna keçid zamanı illik amortizasiya məbləği həmin əsas fondların keçid tarixinə olan balans dəyərinin həmin tarixə qalan istifadə müddətinə bölünməsi ilə hesablanır;

6.8. Əsas fondlar üzrə amortizasiyanın düzxətt metodundan azalan qalıq metoduna keçid zamanı illik amortizasiya məbləği həmin əsas fondların balans dəyərinin qalan istifadə müddətinə uyğun müəyyən edilmiş amortizasiya normasına vurulmaqla hesablanır.

6.9. İstifadə edilmiş əsas fondları əvəzsiz alan təşkilat tərəfindən amortizasiya normaları bu aktivlər üzrə qalan faydalı istifadə müddətinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

6.10. İstifadə hüquqlu torpaq, tikili və avadanlıqlar üzrə illik amortizasiya məbləği təşkilat tərəfindən həmin torpaq, tikili və avadanlıqların dəyərinin onun icarə müddətinə bölünməklə müəyyən edilir.

6.11. İnventarizasiya zamanı aşkar edilmiş artıqqəlmələr üzrə əsas fondlara inventarizasiya komissiyası tərəfindən tərtib edilmiş aktda göstərilən bazar dəyərində və istismar müddətinə uyğun amortizasiya norması müəyyən edilir.

6.12. Əsaslı təmir edilmiş əsas fondlar üzrə amortizasiya normaları dəyişdirilmir.

7. Amortizasiya olunmayan əsas fondlar

7.1. Aşağıdakı əsas fondlara amortizasiya hesablanmır:

7.1.1. torpaq kateqoriyasına aid olan əsas fondlara;

7.1.2. nadir memarlıq və incəsənət abidəsi olan binalara və onların struktur komponentlərinə, qurğulara və onların struktur komponentlərinə, muzey sərvətlərinə;

7.1.3. elmi, tədris və təcrübə məqsədi üçün kabinetlərdə və auditoriyalarda istifadə edilən avadanlıqlara, eksponatlara, nümunələrə, modellərə, maketlərə və bu kimi başqa vəsaitlərə;

7.1.4. tikili üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;

7.1.5. avadanlıq üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;

7.1.6. istismar vaxtı çatmayan çoxillik əkmələrə;

7.1.7. məhsuldar heyvanlara (damazlıq inəklər, camışlar, madyanlar, dəvələr, marallar, donuzlar, keçilər, döllük buğalar, kəllər, aygırlar, nərler, qabanlar, qoçlar, təkələr və digər damazlıq və döllük heyvanlar);

7.1.8. bioloji aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;

7.1.9. investisiya məqsədli torpaq sinfinə aid olan əsas fondlara;

7.1.10. investisiya məqsədli tikili üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;

7.1.11. sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinə;

7.1.12. faydalı istifadə müddəti qeyri-müəyyən olan qeyri-maddi aktivlərə;

7.1.13. qeyri-maddi aktivlər üzrə kapitallaşdırılmış məsrəflərə;

7.1.14. tam amortizasiya olunmuş yararsız hala düşmüş əsas fondlara;

7.1.15. tam amortizasiya olunmamış, lakin yararsız hala düşmüş əsas fondlara;

7.1.16. tam amortizasiya olunmuş, lakin istismara yararlı hesab olunan və əsaslı təmirə ehtiyacı olmayan əsas fondlara;

7.1.17. tam amortizasiya olunmuş qeyri-maddi aktivlərə;

7.1.18. satış məqsədilə saxlanılan digər aktivlər hesabına keçirilmiş əsas fondlara;

7.1.19. istismarı müvəqqəti olaraq dayandırılmış əsas fondlara;

7.1.20. istismarda olmayan (anbarda saxlanılan) əsas fondlara;

7.1.21. kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti subyektlərinin istifadəsində olan silah-

sursat və xüsusi məmullatlara.